

konoplan

induplati

glasilo delovne organizacije

induplati jarše

LETO XXVII.

ŠT. 12, DECEMBER 1978

CENA 0,20 DIN

Srečno novo leto!

Nekaj aktualnih vprašanj ob koncu leta

Za zadnjo številko letošnjega Konoplana sem pripravila razgovor z vodji naših TOZD in s šefi nekaterih sektorjev. Na zastavljena vprašanja so takole odgovorili:

KONOPLAN:

Vemo, da smo bili v drugem polletju primorani del naše konfekcije preusmeriti, zaradi izpada določene vrste proizvodnje, da je pa po drugi strani del konfekcije, mislim na težko konfekcijo, močno obremenjen. Kakšna bo usmeritev naše konfekcije v prihodnje? Ali ne bi bilo vmesno, glede na veliko povpraševanje po izdelkih težke konfekcije, iskati novih poti prav v tej smeri?

J. RAINER, vodja TOZD Konfekcija:

Ob koncu prvega polletja so se iztekla naročila, ki so nekaj preteklih let zaposlovala naše konfekcije tudi v drugem polletju. Kljub temu, da nam je bilo to dejstvo znano, smo bili ob prelomu polletja na to premalo pripravljeni. Konfekcijske kapacitete so bile slabo izrabljene, čeprav smo nekaj delavk preusmerili v TOZD 1, obrat težke konfekcije in v obrat izdelave konvinskih konstrukcij. En oddelek pa je pričel takoj opravljati usluge za drugo delovno organizacijo. Ves trud, da bi dosegli sodelovanje s proizvajalcem camp prikolic za prigrade za te prikolice, ni rodil večjega sadu kot en razgovor s predstavnikom tega podjetja.

Ker konfekcije nikakor nimamo namen opustiti, najmanj zaradi težav, ki so nastale vsled prenehanja naročil našega dosedanjega najmočnejšega naročnika, se bomo morali potruditi povečati našo prisotnost na domačem tržišču, proste kapacitete pa preusmeriti v izvoz, za kar se že kažejo realne možnosti in so tudi sklenjeni prvi dogovori. Za to bodo potrebni posegi v tehnologijo izdelave proizvodov glede na količino in kakovost proizvodnje. To je tudi ključ do našega uspeha tako na domačem kot na tujem trgu.

Povpraševanje po izdelkih težke konfekcije, zlasti po velikih šotorskih objektih je veliko tako, da nas trenutno tarejo predvsem pravočasne izdobe. Sicer pa je proizvodni asortiman preširok glede na izdelke, ki se izdelujejo posamično in preozek glede serijske izdelave. V tej smeri se mora razvijati naša prodajno-proizvodna politika težke konfekcije.

KONOPLAN:

V zadnjih letih smo poleg drugih investicij veliko investirali v modernizacijo strojnega parka. Tako smo letos z namestitvijo brezčolničnih somet in cicanol statev zaključili še eno etapo posodabljanja tkalnice. Kljub temu »srce« naše proiz-

vodnje še ne bije tako kot bi si želeli. Vzroke za to poznamo, najbrž pa je eden pglavitnejših pomanjkanje kadra ali da tako rečem, podmladka pri večini del v proizvodnji zlasti v tkalnici. Kako bomo v prihodnje reševali probleme TOZD Proizvodnja?

J. PEZDIR, vodja TOZD Proizvodnja:

Investicije zadnjega obdobja dajejo svoje sadove, čeravno ti niso tako vidni, ker je celotna tekstilna industrija v zelo težkem položaju.

Da bi lažje ocenili investicije, bi se morali vprašati, kaj bi lahko brez novih strojev danes proizvajali od asortimana, ki ga imamo in kakšni bi bili finančni rezultati s starimi stroji.

Res pa je, da stanje v naši proizvodnji ni na zavidljivi ravni in res je, da vzroke večinoma poznamo. Subjektivni so predvsem premajhna zavzetost posameznikov na svojih delovnih mestih. Objektivni vzroki pa obstajajo v težavah pri uvozu strojev, zaradi česar imamo v proizvodnji nekaj ozkih grl. Taka ozka grla so predvsem pri prevajanju preje za barvanje, pri plemenitjenju naših širokih zaves, pri notranjem transportu, pri klimi napravah in več manjših napravah, ki jih doma ne izdelujemo. Za uvoz teh pa ne moremo dobiti ustreznih soglasij. Velik problem v proizvodnji je tudi material, ki ga kupujemo od različnih predilnic in po

svoji kvaliteti vedno ne ustreza našim artiklom.

Eden glavnih vzrokov za nezavidljivo situacijo pa je pomanjkanje kadrov v proizvodnih obratih. V zadnjem času je namreč prišlo do številnih zamenjav zlasti v tkalnici in predilnici. V tkalnici sta se zamenjala oba nadmojstra, več mojstrov in večje število tkalk. V predilnici imamo povprečno starost predic v letih, ko je potrebna zamenjava zaradi odhodov v pokoj. Novih pa za enkrat še nismo dobili. Mislim, da je prvenstvena naloga kadrovske službe, da preskrbi ustrezno delovno silo, ki jo bomo izučili na tečajih v podjetju, da bo lahko nato prevzela delo starejših delavk.

V sami proizvodnji bomo morali pregledati asortiman, ga spremeniti in zožiti, če ni ustrezen, da bomo lahko proizvajali kvalitetnejše, boljše, v večjih serijah in s tem ceneje.

KONOPLAN

Šibka točka našega dela je kakovost, saj je znano, da zaradi nekakovostnega dela izgubljam milijone dinarjev, ki bi jih sicer lahko vtaknili v svoj žep. Kljub nenehnemu opozarjanju in pozivanju ni bilo boljšega efekta. Sedaj pa veliko pričakujemo od našega pravilnika o kakovosti, količini in gospodarnosti dela. Kaj mislite o tem? Kdaj bo pravilnik resnično zaživel in prinesel boljše rezultate?

F. JERAJ, šef tehničnega sektorja:

Res je, da imamo več popustov zaradi slabe kvalitete, kakor pa je bilo planirano z letnim planom. Slaba točka našega dela pa ni samo slaba kvaliteta, ampak tudi nizka produktivnost. Novi pravilnik o nagrajevanju po količini in kvaliteti bo veljal od 1. 1. 1979. dalje. Spremembe v pravilniku imajo namen

spodbuditi vse k pravičnejšemu na-
grajevanju po količini in kvaliteti.
Stimulacije po novem predlogu naj
bi bilo neke enakovredno za koli-
čino kakor za kvaliteto dela. Se-
veda bo posegal tudi v negativno
smer stimulacije in sicer v slučaju
neizpolnjenih nalog in opravil tako
po količini kakor tudi po kvaliteti.

Z boljšim odnosom do dela in
vseh sredstev in boljšim izkorišča-
njem delovnega časa bo lahko mož-
no postavljene cilje in s tem tudi
boljše OD in boljše poslovne rezul-
tate doseči.

KONOPLAN:

Vedno aktualno vprašanje je
gradnja stanovanj. Kakšna bo sta-
novanjska politika v prihodnjem le-
tu?

I. PAŠ, šef kadrovsko-org. sek- torja:

Odgovor na to vprašanje je v ve-
liki meri odvisen od uresničitve na-
šega načrta o združení gradnji dru-
žinskih stanovanjskih hiš. Skladno
s sklepom delavskega sveta je bila
že naročena in je tudi že izdelana
v osnutku dokumentacija za loka-
cijsko rešitev te gradnje in v tej
zvezi tudi za predlog spremembe
ustreznega dela obstoječega zazidal-
nega načrta. Prav tako so bili že
navezani stiki tudi z drugimi zain-
terisanimi organizacijami združe-
nega dela, zlasti Papirnico Količe-
vo in Slovenijales Radomlje. V na-
črt združene gradnje naj bi se po
naših predvidevanjih vključile tudi
še nekatere druge organizacije, zla-
sti Lek Mengeš.

Po naših predvidevanjih naj bi
zadružna gradnja stekla v prihod-
njem letu. Če se bodo ta predvide-
vanja uresničila, tedaj bo v prihod-
njem letu prav gotovo težišče naše
stanovanjske politike v kreditiranju
navedene gradnje. Nedvomno bo ta
gradnja praktično izčrpala vsa naša
razpoložljiva sredstva za stanovanj-
sko izgradnjo, zaradi česar bomo
lahko v prihodnjem letu mimo te
gradnje le čisto izjemoma reševali
kak dodaten stanovanjski problem.

Drugo težišče naše stanovanjske
politike v prihodnjem letu pa bo
v tem, da zagotovimo ustrezne na-
stanitvene možnosti za samske de-
lavce oz. delavke, ki bi jih zaposlili
na osnovnih proizvodnih delih oz.
nalogah, zlasti v predilnici in tkal-
nici, in katerih primanjkljaj moč-
no občutimo v naši proizvodnji.

KONOPLAN:

Za enkrat se malica še ni po-
dražila. Glede na vse ostale po-
dražitve pa lahko računamo tudi
s to podražitvijo. Kolikšno podra-
žitev predvidevate in ali se bo z
njo izboljšala kvaliteta malic, saj
je zadnje čase spet slišati veliko kri-
tičnih besed na njen račun.

Predvidevate v prihodnjem letu
kakšne novosti glede počitniških
domov?

M. KRAMBERGER, vodja TOZD Restavracija in DP:

Po podražitvi cen mesa v juliju
in mesnih izdelkov v septembru so
bile izdelane kalkulacije za malice
in ostalih storitev prehrane. Cene
so bile potrjene dne 11. 8. 1978, tako,
da so se cene malic povečale za 2
din. Ostali odjemalci so ceno spre-
jeli in jim zaračunavamo že od 1.
9. 1978. Povečani stroški poslova-
nja so se pojavili tudi z dostavo
malic v obrat Radomlje, povečali
so se tudi ostali odvisni stroški za
nemoteno poslovanje (elektrika, či-
stilna sredstva itd.)

Po novih kalkulacijah se je dvi-
gnila cena materiala za povprečno
izračunano malico že na 14. din, k
temu dodamo še 1. din za stroške
skupnih služb, mi pa lahko ugo-
tavljamo, da z dosedanjo ceno ne
pokrivamo ostalih stroškov poslo-
vanja.

Podatek za mesec oktober: pri
prometu preko 1.000.000 din in samo
tekočih stroških poslovanja in no-
vih cenah za ostale odjemalce je
ostanek za sklade samo 50.000 din.
Ko danes govorimo o povečanju
cene za malice, katerih osnovne
cene so se povečale že pred meseci,
ne moremo mimo dejstva, da nihče
ni prepričan, da se cene živilskim
artiklom in cene storitev ne bodo
še povečale. Istočasno govoriti o po-
dražitvah malic, za katere so se ma-
terialni stroški povečali že v juliju
oziroma so v stalnem porastu, in
kvaliteti, katero nekateri vidijo le
v večjem kosu mesa, je težko govo-
riti. Značilno pri ocenjevanju ma-
lic posameznikov je večji kos mesa,
posamezna jedila, kjer je meso raz-
kosano in pripravljeno v enolonč-
nici, pa je stalno pod udarom. Kva-
liteto malic v splošnem ocenjevati
na izjavah posameznikov, ki misli-
jo (doma jim je znano), kaj več na-
rediti s to ceno, po mojem osebnem
prepričanju, ni mogoče.

Spremeniti pa je potrebno misel-
nost, da to ni kaj drugega, temveč
samo malica. Primerjave malic z ne-
katerimi drugimi delovnimi orga-
nizacijami ni priporočljiva, ker je
sistem financiranja drugačen in so
stroški pri njih neprimerno večji;
(več denarja — od kod?) Kvaliteta
res niha, to ne moremo zanikati.
Razlogov za to je več, naj našte-
jem le nekatere: kronično pomanj-
kanje nekaterih kvalitetnih vrst
materialov (predvsem mesa in mes-
nih izdelkov), in prekomerna obre-
menitev naših delavcev, (izpadi za-
radi bolezni, rednih in porodniških
dopustov — katerih pa so še vedno
pod povprečjem v primerjavi z DO).

Znano mi je tudi, da prihaja več-
krat do izpadov med delitvijo malic.
Krivda, če lahko tako rečem, je
obojezdranska, saj nekateri pozabijo,
da smo vsi delavci združenega dela
in da ni nihče upravičen svojo jezo
in svoje probleme prenašati na bre-
me drugega, predvsem pa ne na
svojega sodelavca.

Mislim, da sem že iznesel pred-
log, da se ustanovi komisija, kateri
je ob vsakem času dovoljen pristop,
da vidi delo v našem obratu in
ocenjuje vsakodnevno kvaliteto
malic.

Na vprašanje o Poč. domovih bi
odgovoril, da je pomlad blizu in naj
družbeno politične organizacije pre-
tresejo predlog o letovanju, podan v
Konoplanu.

KONOPLAN:

TOZD Maloprodaja in pa še TOZD
Restavracija in PD sta izkazala naj-
boljše rezultate dela. Ali mislite, da
je vzrok temu le dejstvo, da se ne
ukvarjata z neposredno proizvodnjo
ali so tu še drugi vzroki, ki vplivajo
na boljše rezultate?

Kakšni so načrti TOZD Malopro-
daja za prihodnje leto?

(Nadaljevanje na 4 .strani)

(Nadaljevanje s 3. strani)

F. ZAJEC, vodja TOZD Maloprodaja:

Vzrok, da so rezultati dela v TOZD Maloprodaja dobri, prav gotovo ni v tem, da se ne ukvarjamo z neposredno proizvodnjo. Če bi temu bilo tako, potem bi vse proizvodne delovne organizacije v Sloveniji in Jugoslaviji dosegale slabe rezultate.

Poglejmo samo nam sorodno tekstilno podjetje Dekorativna Ljubljana, ki dosega celo zelo dobre poslovne rezultate in s tem potrjuje mojo trditev.

Mislim, da je vzrok predvsem v tem, da je v našem TOZD majhno število zaposlenih in mora vsak vložiti vse svoje sile, da je delo v redu opravljeno. Drug drugega vzpodbujamo, si pomagamo in tudi kritično ocenjujemo. Nedelavne osebe v našem TOZD ni, ker se v tako majhnem kolektivu ne more skriti.

Mislim, da bi tudi proizvodni TOZD lahko dosegali dobre, če ne že nadpovprečne rezultate. Izdelujemo artikle, ki so na trgu iskani, vendar v dobri kakovosti. Ni dovolj, da vedno samo kritiziramo in ugotavljamo, da imamo slabe dohodke, ampak se moramo zavedati, da bomo dobre rezultate dosegli samo z dobrim in kakovostnim delom. Imamo sodobne stroje, vendar je treba na teh strojih izdelovati tudi dobro kakovost. Ne sme nam biti vseeno, če bo naš sodelavec delal malo ali slabo kakovost, saj bomo zaradi tega vsi dosegli slabše rezultate in posledica tega so slabši osebni dohodki.

Samo s skupnimi močmi bomo dosegali zopet dobre rezultate. Bodimo predvsem samokritični, vendar kot dobri samoupravljalci na pravem mestu in v pravem času pokažimo tudi na nepravilnosti, oziroma s svojimi predlogi pomagajmo izboljšati situacijo. Predvsem pa svojo pripadnost kolektivu pokažimo s svojim delom.

Če bomo na takšen način pristopili k reševanju problema, sem prepričan, da mi na podobna vprašanja ne bo več treba odgovarjati, ker bomo delavci vseh TOZD v Induplati zadovoljni z rezultati svojega dela.

V letu 1979 bomo v našem TOZD vse sile usmerili v pospešitev prodaje in to predvsem tistih artiklov, ki so in tudi bodo zanimivi za proizvodnjo obeh proizvodnih TOZD.

Organizirati moramo tudi konfekcioniranje zaves v prodajalni Beograd. Zaključek gradnje blagovne hiše slovenske industrije v Banja Luki se predvideva za konec leta 1979, vendar iz prakse vemo, da se vse gradnje običajno zakasni, zato lahko realno upamo, da bo prodajalna pričela z delom v letu 1980. Ker naš TOZD nima investicijskih sredstev, v naslednjem letu ne moremo planirati nakup še kakšnega lokala. Če pa se bo pokazala možnost, da bi dobili kakšen lokal v najem in to v mestu, ki bi bilo za nas zanimivo, jo bomo poizkušali realizirati.

Razgovor vodila urednica

Proslava ob dnevu republike

V naši delovni organizaciji smo Dan republike počastili s proslavo dne 26. in 27. 11. 1978, ki je bila tokrat sredi delovnih prostorov v proizvodnji v primerno okrašenem ceradnem oddelku v Jaršah in v obratu konfekcije v Radomljah.

Dvorano je pripravila mladina, ki je tudi sodelovala v vseh točkah programa. Za pestrost je poskrbela tov. Metka Pichler s svojim zborom iz OŠ Josip Broz Tito.

Proslavo je otvorila slavnostna pesem Naša republika, kateri je sledil pozdravni govor. V recitalu »Svobodna domovina« je sodelovalo 8 mladincev.

Ob tej priložnosti smo sprejeli tudi 15 novih mladink in mladincev, tov. Jeraj — mentor mladine v Induplati — pa jim je pred tem namenil nekaj besed, jih opozoril na dolžnosti in čast — biti mladinec.

Sprejeli smo naslednje mladinke in mladince:

Posnetek zgoraj — proslava v Jaršah, posnetek spodaj — v obratu konfekcije v Radomljah

Perič Nedeljko
Tarič Svetlana
Šuštar Anton
Korošec Matjaž
Stankovič Janja
Pestotnik Marko
Ravnikar Marija
Peterka Karla
Jularič Sofija
Škrbec Karmen
Đurđević Milica
Vrtačnik Janez
Vilič Boris
Stankovič Bojan
Kovač Joži

Cestitke in sprejem v ZSMS

Proslavo je zaključil spet zbor z narodnimi pesmicami. Verjetno so vsem ostali v spominu prijetni solisti.

Da je proslava lahko nemoteno potekala, je poskrbel tov. Kramberger Ludvik s svojim ozvočenjem, predhodno pa tov. Kavčič Mira, ki je sodelovala pri celotni organizaciji.

Bernarda Pavlič

Tov. Jeraj — mentor mladine

Razstava ročnih del

V počastitev 29. novembra je bila 27. in 28. 11. odprta razstava ročnih del delavk naše delovne organizacije. S svojimi deli so na razstavi sodelovale: Krajšek Irma, Novosel Marinka, Koželj Vida, Zajec Fani-ka, Gojak Milka, Pavlič Anica, Hribar Anica, Ulčar Štefka, Šarec Marija, Hriboršek Jelka, Štefan Francka, Urankar Marija, Pirc Francka, Trojanšek Tilka, Kokalj Ani, Pogačar Mira, Kalan Anica, Kušar Karla, Kimovac Joži, Gotovec Mari-ica in Juras Kati.

Skupno je bilo razstavljeno 58 eksponatov. Največ je bilo lepih vezanih prtov in prtičev ter gobelinov.

Odziv je bil za prvi tak poskus kar dober, zlasti če upoštevamo, da je bil rok za prijavo kratek. Lepo bi bilo, če bi postala razstava tradicionalna, saj bi tako imele udeleženske celo leto čas pripravljati

eksponate. Z nekoliko več zavzetosti bi se to gotovo dalo realizirati.

Urednica

Razstava ročnih del je bila na strelišču naše restavracije v dneh 27. in 28. novembra 1978

Jubilejno leto prostovoljnega krvodajalstva

V soboto 4. novembra 1978 je bila v Hali komunalnega centra v Domžalah proslava 25-letnice prostovoljnega brezplačnega krvodajalstva na Slovenskem. Program je vseboval: pozdrav gostov, slavnostni govor, kulturni program ter podelitev plaket, priznanj in značk. Rdeči križ Slovenije — republiški odbor je podelil **plaketo** — zasluge za krvodajalstvo — tudi naši delovni organizaciji. Za aktivnost pri razvijanju solidarnosti med ljudmi na področju krvodajalstva v INDUPLATI pa so prejeli priznanje: Božič Miran, vzdrževanje, Dimc Pavla, predilnica, Česnik Ivica, DSSS, Hribnik Alenka, oplemenitilnica, Marinček Ivka, tkalnica, Šimic Ivanka, DSSS in Škrinjar Majda, DSSS.

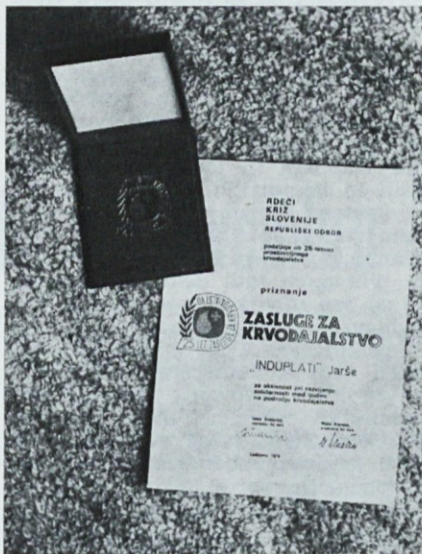
Krvodajalci so prejeli priznanje ter značke osebno na proslavi ali po pošti na domu. Iz naše delovne organizacije, ki so darovali kri petkrat, so bili:

Česnik Ivanka, DSSS
Husič Ivan, težka konfekcija Radomlje

Lebar Irena, konfekcija Radomlje
Lemut Karolina, tkalnica
Simončič Zdenka, konfekcija Radomlje

Tomc Anica, DSSS
Krvodajalci, ki so darovali kri desetkrat, so bili:

Narat Marica, konfekcija Radomlje
Opaškar Franc, tkalnica
Pogačar Olga, predilnica
Rode Stane, tkalnica
Rokavec Frančiška, pripravljavnica
Roglič Stane, kovinske konstrukcije, Radomlje

Plakete in priznanja za zasluge pri krvodajalstvu

Krvodajalka, ki je darovala kri petnajstkrat, je bila Kukovec Angelca, pripravljavnica in krvodajalec, ki je daroval kri dvajsetkrat, Lončar Franc, vzdrževanje.

Občinskemu odboru Rdečega križa, Domžale gre zahvala za uspešnost humane in estetske proslave.

Informacijo sklenem s sledečimi željami:

Darujmo kri, dokler smo zdravi! S tem dejanjem pokažemo svojo solidarnost in humanost do sočloveka.

Majda Škrinjar

25 let društva inženirjev in tehnikov Jarše

Navada je, da obletnice proslavimo in obudimo spomine, ki so bolj ali manj prijetni za vse, prav posebej pa za člane, ki so v društvu že od ustanovitve naprej. O tej zgodovini, po tolikih letih, je to že zgodovina, pišem zato, ker je dejavnost društva tesno povezana z razvojem Induplati in tekstilne industrije v okolici nasploh.

V Konoplano, našem zvestem kronistu, je Mira Bergantova objavila v 13. številki januarja 1954 prvi zapis o DITTS-u. V uvodnem sestavku je orisala namen ter naloge in cilje novoustanovljenega društva. Zapisala je, da je osnovna naloga pomagati članom do obvladanja tujih jezikov. Najprej so se odločili za uk nemščine, več volje in več resnosti pa so slušatelji pokazali pri študiju angleškega jezika. Avtorica zapisa navaja dalje, da je namen društva seznanjati svoje člane z delom in življenjem v sorodnih podjetjih. To bi naj bila vez za vzpostavitev medsebojnih stikov, za občasno obiskovanje. Vrhunske dosežke pa bi si ogledali organizirano na sejnih doma in v tujini.

Dosegljivi viri povedo, da je bil ustanovni občni zbor **decembra 1953** na katerem so za predsednika izvolili Franca Jeraja. Ob ustanovitvi je društvo štel 30 članov.

Dve leti kasneje, **9. februarja 1956** so na občnem zboru poročali o opravljenem delu in sprejemali načrte za prihodnje. Člani društva so bili inženirji in tehniki iz domačih in kamniških tekstilnih tovarn in ustanov. Že na tem drugem občnem zboru pa Kamničanov ni bilo. Skopa poročila vedo povedati, da je bilo pičlo tudi delo društva, ker je za vse manjkalo — denarja. Pohvalevredno pa je, da se je društvo konsolidiralo. Aktivni so bili tekstilci tudi v domačem krogu, kjer so se lotili reševanja splošne problematike tekstilne industrije. Šlo je predvsem za zahtevo po redni dobavi kvalitetne bombažne preje. Na 2. občnem zboru je bil za predsednika društva izvoljen Janko Ukmar.

14. februarja 1958 je bil tretji občni zbor, na katerem je bil za predsednika izvoljen Otmar Lipovšek. Število članov je poraslo na 45. Člani so bili zaposleni v 9 delovnih organizacijah. V poročilih piše, da je bilo delo osredotočeno na izobraževanje članov in nečlanov ter za prirejanje strokovnih ekskurzij. Glasne pa so bile graje na račun predčasnega zaključka tečaja angleščine. Podobno grajo so naslovili na mlade strokovnjake, ki so se premalo posluževali domače strokovne knjižnice.

Cetrli občni zbor je **30. januarja 1959** potrdil vodstvo za eno nadaljnjo mandatno dobo. Število članov je naraslo na 57, delo pa slonelo

prvenstveno na izdelavi strokovnih listin (pravilnik HTZ ipd.).

Spominjamo se tudi, da so se v tistem času tekstilci močno in uspešno lotili vseh del in dali tako v sodelovanju z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami življenju novo vsebino. Enotno so člani podprli tudi zahtevo, da bi Republiški odbor izdal stanovsko glasilo.

Peti občni zbor je bil v Jaršah **5. februarja 1960**. Vseh članov je bilo: 56 rednih ter 3 izredni. Za predsednika pa je bil izvoljen Lado Zabukovec. Pri opisu dela je bilo omenjeno potovanje v Milano, kjer so si člani ogledali razstavo ITMA ter ogled lanare v Petrinju in tekstilne tovarne Duga Resa.

Dobro obiskane so bile tudi ekskurzije v sosedne delovne organizacije Papirnico (Količevo) Kamično, (danes Helios) Domžale, Stol na Duplici ter Belinko v Podgorici.

Naslednji občni zbor je bil **9. februarja 1961** v Kamniku, kjer je bil za predsednika izvoljen inženir Srečo Bergant. Osrednja tema tistih časov je bil študij ob delu. Prevelike želje so bile predhodnik popolnemu polomu, nihče ni končal študija. Bolj zavzeto so se tekstilci lotili izobraževanja delavcev. V ta namen so priredili ustrezne tečaje in napisali nekaj skript.

25. februarja 1963 je bil občni zbor društva v gostišču »Pošta« v Domžalah. Za predsednika so izvolili inženirja Toneta Matičiča. Delo tekstilcev je bilo tedaj usmerjeno v povezovanje študija in dela.

Našli smo tudi poziv vodstva društva, da bi se člani tesneje povezali in delovali pri pridobivanju in vnašanju kulture v vsakdanjo enoličnost. Šlo je za to, da bi vzpodbudili željo po izobraževanju na vseh stopnjah. Opažamo pa, da je v tistih časih močno nazadovalo zanimanje za ekskurzije. Baje so bili člani o tem premalo informirani.

Nadaljnji občni zbor je bil **11. junija 1965**, na katerem so za predsednika izvolili inženirja Branka Novaka. V pretekli mandatni dobi je šlo za krizni čas, ki je veljal za tekstilno industrijo. Krivdo so valili na zastarel strojni park in na enako staro tehnologijo. Povsod je zmanjkovalo denarja.

Osrednja misel na tem občnem zboru je bila posvetiti vso pozornost produktivnosti, kvaliteti in proizvodnim stroškom.

Precej odmaknjen je že ta čas, zato lahko le sklepamo, da je bilo vse napisano vzrok, da so nastale med člani iz kamniških delovnih organizacij na eni strani, in ostalimi, nepotrebne napetosti, zaradi katerih so sredi leta 1964 Kamničani izstopili iz jarškega društva in ustanovili svoj DITTS. Spominjam se, da smo jim k tej odločitvi čestitali ter se celo udeležili njihovega usta-

novnega občnega zbora. Kasneje smo se kot člani DITTS-a še večkrat srečali na športnih tekmovanjih, medtem ko o organizacijskih zadevah nismo govorili.

Vedno pride do kriznih časov. Najbrže je bilo tako tudi pred pol drugim desetletjem.

Občni zbor **23. septembra 1965** je bil namenjen le izvolitvi novega predsednika, ker je moral inženir Novak na odsluženje vojaškega roka. Člani so se odločili, da ga bo v tem času zamenjal v funkciji inženir Cveto Torkar, vse drugo pa življenje je neko večno valovanje, zato ni mogoče togo določiti neko tezo, čeprav je dobra in sprejemljiva.

16. maja 1968 je bil na občnem zboru izvoljen za predsednika Janez STROJAN. Čeprav je društvo štel takrat že 68 članov, se je občnega zbora udeležilo le 22.

Osrednja tema je bila ustanovitev društva tekstilnih mojstrov pri DITTS-u. Morda bi niti ne šlo za društvo, ampak za sekcijo, vseeno, do uresničitve zamisli ni prišlo. Baje jim je to bolje uspelo na Stajerskem (Maribor).

Še vedno je v ospredju denarna kriza. Člani pa so tudi močno zaposleni, zato jim je društveno življenje bolj v breme kot v razvednilo.

Le zavoljo kronike zapišimo, da je bil **21. marca 1969** plenum društva, kar je kasneje postala praksa. Na plenumih so namreč pregledali delo, niso pa volili novega vodstva kar, tako sodim, je umestno, ker ni mogoče terjati rezultatov po enem letu.

Na plenumu je bilo največ govora o statutih. Predpisi, ki smo jih potrdili, so velevali, da mora biti delo vseh zajeto v statutih, ki so postali osnova za javno delovanje.

Glasni in nedvoumni pozivi so vabili člane k bolj zavzetemu sodelovanju. Žal se je izkazalo, da so posamezniki z delom preobremenjeni, da pa mnogi drugi nimajo nobenih zadolžitev. Z vseh strani je bilo slišati vrsto obljub, a zabeleženih le malo izvršenih nalog. Mnogi so oporekali strokovnim predavanjem »strokovnost« in podobno. Danes sodimo o tem kratko in jasno: člani so se s tem opravičevali a ne opravičili.

Na občnem zboru **19. aprila 1970** so za predsednico izvolili inženirko Heleno BREZNIKOVO. Iz poročila, katero je bilo podano na tem občnem zboru, je mogoče povzeti, da se je dejavnost odražala v iznadljivosti predsednika društva. Bilo je več strokovnih predavanj, a malo poslušalcev. Boljša je bila zopet udeležba na strokovnih ekskurzijah, čeprav so bile vse, brez izjeme, izven delovnega časa. Tekstilni inženirji in tehniki iz jarškega društva so si ogledali Tosamo v Domžalah, Lisco v Sevnici in Volno v Laškem,

Svilo v Mariboru in Muro v Murski Soboti.

Občni zbor je tudi potrdil novo višino članarine, čeprav je vsem znano, da je za financiranje dela treba daleč več denarja kot tisto, kar je mogoče zbrati s članarino.

Dne 19. aprila 1972 je bil na običnem zboru izvoljen za predsednika Emil MAVER. V tistem času je bila ozka strokovnost potisnjena ob stran in dana prednost utrjevanju samoupravnega socializma. Vsi, najbolj pa tekstilci, so se začeli zanimati za gospodarjenje, za redno oskrbo s surovinami ter za najbolj aktualnim vprašanjem tistih dni — z inflacijo. Spricho splošnih podražitev cen je težko zadržati cene tekstilu. Boj za stabilizacijo ne more izbojevati en sam! Danes nam je znano, da so tekstilci zadržali svoje cene, kar pa ni zavrlo nebrzdano naraščanje cen surovinam, izdelkom in uslugam.

6. aprila 1974 je bil za predsednika društva izvoljen inženir Jože PODPESKAR. Občni zbor je bil v Škofji Loki, pred tem pa so si udeleženci občnega zbora ogledali še tovarni Šešir in Gorenjsko predilnico. Podružnica v Jaršah je takrat štela 96 članov.

20-letnico obstoja društva niso praznovali. Ni pa na to pozabil Republiški odbor, ki je v čast temu jubileju priredil 8. junija 1973 v Mariboru plenum, na katerem so imenovali častne in zaslužne člane. Za uspešno delo v društvu ter za zasluge pri razvoju in napredku tekstilne industrije so podelili tudi štirim članom našega društva nagrade. Dobili so jih: dipl. ing. Srečo BERGANT, Jože POGAČNIK ter inženirja Lado ZABUKOVEC in Franc JERAJ.

V Ajdovščini je bil **7. februarja 1974** v tem zapisu zadnji občni zbor. Za predsednika je bila izvoljena inženirka Daliborka PODBOJ. Zato, ker gre v danem primeru za polpretekli čas je dovolj, če obudimo spomin na naslednje strokovne ekskurzije, ki označujejo, poleg uspešnih predavanj, moto dejavnosti.

Jaršani so bili dvakrat v tujini. Prvič na ITMI v Milanu in drugič na ogledu tovarne Bafama na Poljskem. Omeniti velja ogled Vinče v Beogradu, hidroelektrarne Đerdap, ter vrste tovarn kot Peko v Tržiču, Totra v Ljubljani, Toper v Celju ter Sladkogorske papirnice in nazadnje še največje jugoslovanske tekstilne tovarne Varteks v Varazdinu.

Življenje v društvu je postalo prav po zaslugi inženir Podbojeve razgibano. Člani so prihajali na predavanja in na ekskurzije. Ko smo bili v Yulonu, so se dogovorili za športna tekmovanja, ki so bila v obojestransko zadovoljstvo. Manj resnosti so v tem pogledu pokazali naši sosede v Kamniku.

Predno je sedanja predsednica prevzela funkcijo, so se nekateri že spraševali, če je obstoj društva še sploh potreben. Ne bi razpravljali o tem, ker je znano, da smo vsi,

vsak po svoji sposobnosti, dolžni sodelovati pri oblikovanju naše socialistične skupnosti. Včasih je treba dati prednost gospodarstvu, včasih politiki, to pa še ne pomeni, da bi uspeli brez enega ali brez drugega.

To je zgodovina, dolga 25 let. Veliko stvari v teh zapiskih ni omenjenih. Vzemimo zelo uspele in dopadljive »družabne večere«, ki smo jih organizirali v okviru društva. Zadnji je bil decembra 1967. Prireditve, ki so bile takrat zelo znane, danes ne sodijo več v naš čas. Toda, nekoč smo znali premagati skromnost in — ustvarjati. Veliko prireditvev, med njimi vsi družabni večeri, so bili plod našega dela. Že dolgo na predavanjih ali ekskurzijah nismo videli nikogar od vodilnih,

čeprav vemo, da bi jim moralo pomeniti življenje v društvu sprostitev v okolju, kateremu pripadajo.

Nekatere stvari se ne ponovijo. Dobro je tako. Čas pa teče in na mladih je, da dajo življenju v društvu novo, zanimivo vsebino.

Ko ste prebrali ta zapis, prosim, če kaj ne ustreza zaporedju, če sem kaj izpustil ali preskočil, mi to oprostite. Beležk ni veliko in na marsikaj sem se spomnil ob pomoči sogovornikov. Napake sem naredil le, če nisem imel točnega podatka, nikakor pa ne zlonamerno.

Samo v pomoč kronistom, ki bodo kasneje pisali o Društvu inženarjev in tehnikov Jarše, sem priredil naslednjo preglednico:

Datum občnega zbora	Kraj	Število članov	Letna članarina	predsednika društva Ime in priimek
Dec. 1953	Jarše	30	2,00	Franc Keraj
9. 2. 1956	Jarše		2,00	Janko Ukmar
14. 2. 1958	Jarše	45	2,00	Otmir Lipovšek
5. 2. 1960	Jarše	59	2,00	Lado Zabukovec
9. 2. 1961	Kamnik		2,00	Srečo Bergant
25. 2. 1963	Domžale			Tone Matičič
11. 6. 1965	Domžale	65	8,40	Branko Novak
23. 9. 1965	Jarše	66	8,40	Cveto Torkar
16. 5. 1968	Jarše	66	10,00	Janez Strojan
19. 4. 1970	Jarše	76	13,00	Helena Breznik
19. 4. 1972	Jarše	90	40,00	Emil Maver
6. 4. 1974	Škofja Loka	105	40,00	Jože Podpeskar
7. 2. 1975	Ajdovščina	129	40,00	Daliborka Podboj

Na koncu leta 1977 je bilo v DITTS-u Jarše včlanjenih 140 tekstilcev.

Otmir Lipovšek

Nesreče pri delu v novembru

Pretekli mesec so se štirje naši sodelavci ponesrečili pri delu. Dve nesreči sta bili lažji, za drugi dve nesreči pri delu pa še ni točno ugotovljena oblika in stopnja, predvideva se, da sta težji nesreči pri delu. Ena nesreča se je pripetila zaradi neuporabe osebnih zaščitnih sredstev — usnjenih rokavic, ostale tri pa zaradi neprimernega, nepravilnega opravljanja dela. Letos je bilo v DO že 58 nesreč pri delu. Ponesrečeni v novembru so iz naslednjih organizacijskih enot:

OE tkalnica:

MAKOVEC MARJANU je pri prenašanju praznega osnovnega valja na stopnicah spodrsnilo. Valj mu je padel z rame, najprej podrsnil po kolenu in mu nato padel na stopalo desne noge in ga poškodoval.

OE oplemenitilnica:

MALIČI KADRI. Pri prevozu lesenega zaboja s hidravličnim roč-

nim viličarjem je s prstancem in sredincem leve roke zadel ob drug zabojo in si odrgnil kožo na omejenih prstih.

SLAPAR JOŽE. Med obratovanjem širinsko razpenjalnega stroja ARTOS je z rokama ravnal rob (krajc) blaga, ki je bil zavihan. Pri tem je z roko segel predaleč v stroj. Drugi prst leve roke mu je stisnilo med vlečni in zaščitni valj, ter mu ga poškodovalo do drugega čenka.

OE težka konfekcija:

MARAVIČ NENAD. Pri varjenju ponjav na visokofrekvenčnem stroju je prešel iz ročnega pomika stroja na avtomatski pomik stroja in elektrode. Pri prvem avtomatskem premiku elektrode ni bil pozoren na spremembo dela, zato ni pravočasno odmaknil roke iz varilnega območja. Elektroda mu je stisnila in ožgala štiri prste na desni roki.

Brane Zupan

O položaju žensk v združenem delu v naši občini

Posvet je bil organiziran v občinskem merilu, prisostvovali pa so: občinski predstavniki družbenopolitičnih organizacij, republiška predstavica, člani IO sindikatov delovnih organizacij naše občine, predstavniki OO ZKS, predstavniki mladine, predstavniki delavskih svetov in pa zastopnice — delavke delovnih organizacij.

Obpravnavana problematika se bo posredovala na problemski konferenci o položaju žensk v združenem delu, ki bo 18. januarja 1979 v Ljubljani.

V uvodu ki ga je podal predsednik občinskega sveta zveze sindikatov tov. Marjan Kopitar, je bilo povedano, da je v naši občini med vsemi zaposlenimi 56 % žensk, od tega jih v gospodarstvu dela 51,8 %, v negospodarstvu pa kar 75,9 %. Še večje razlike so med področji in panogami gospodarski dejavnosti. Tako je v tekstilni industriji, ki je v naši občini najbolj razvita, zaposlenih 2.353 žensk, to je 60,6 %.

Na osnovi analize je bilo ugotovljeno, da je v naši občini še vedno več delegatov glede na število zaposlenih po spolu, da so ženske znatno manj angažirane v družbenopolitični dejavnosti. Tako je bilo v letošnjem letu izvoljenih 43,8 % delegatk, med delavci, ki opravljajo vodstveno funkcijo v družbenopolitičnih organizacijah pa je trenutno 25 % žensk. Ravno tako je odstotek vodilnih funkcij v samoupravnih organih, glede na vse zaposlene delavke nižji, kot odstotek vodilnih funkcij, ki jih zasedajo moški.

Glede na zgoraj omenjene številke moramo posvetiti veliko pozornosti varstvu delovne in zdravstvene sposobnosti žensk, posebno varstvu materinstva in pravic tistih delavcev, ki skrbijo za otroke, izhajajoč iz Zakona o združenem delu, Zakona o delovnih razmerjih in samoupravnih aktov posameznih delovnih organizacij.

Predvsem moramo opozoriti na problem izostankov iz dela, zaradi nege obolelih družinskih članov, osvetliti problematiko varstva pri delu t. j. invalidskega upokojevanja ter varstva invalidnih oseb, osvetliti problem poklicnih obolenj in obolenj pri delu kamor sodijo zlasti bolezni ožilja, živčevja itd.

Poleg vseh teh problemov ne smemo pozabiti na otroško varstvo, vključevanje otrok v predšolsko in šolsko vzgojo kakor tudi pomoči družini.

Iz tega uvoda se je razvila diskusija, katero pa ne moremo oceniti za konkretno, malo pa je bilo tudi konkretnih predlogov za rešitev raznovrstnih ženskih problemov.

Predstavnica socialnega skrbstva je povedala, naj bi bila ženska samoupravljalica, tudi družbenopolitično aktivna, naj bi se izraževala

ob delu vendar se kot mati, gospodinja, delavka poleg vsega dela doma in na delovnem mestu, ne more še aktivno udeleževati v družbenopolitičnih dejavnostih in pa vodilnih funkcijah v samoupravnih organih. Primanjkuje ji časa za študijo zakonov in drugega gradiva; če le-tega ne pozna, ne more aktivno sodelovati v diskusijah in dajati predloge.

Z ozirom na vse zgoraj omenjeno, je potrebno tej ženi samoupravljalici pomagati s tem, da se organizira družbena prehrana (finančno sprejemljiva za delavca s povprečnim osebnim dohodkom), otroško varstvo (tudi v popoldanskem času), razni servisi, celodnevna šola, predvsem pa pomoč v družini s strani moža. Težko je oceniti ali bi bila družina zadovoljna s takim načinom življenja, saj vsi vemo, da je najboljša prehrana doma, popoldansko varstvo otrok pa bi prišlo v poštev le pri takih profilih poklicev, kjer mati dela le do 19. ali 19.30 ure zvečer.

Tov. Janova, republiška predstavica je povedala, da si moramo ženske predvsem same največ priboriti, vzgajati otroke, da se bodo vključili v svet s sodobnim gledanjem na spola, da ne bo moških in ženskih opravil. So sicer dela, ki so zaradi fizičnih lastnosti spolov ločena na ženska in moška, toda teh je v današnjem tehnično zelo razvitem svetu zelo malo. Torej je na nas ženskah, da naše otroke vzgojimo drugače, kot smo bili vzgajani mi. Če nam bo to uspelo vsaj delno, veliko zgoraj omenjenih problemov sploh ne bo!

V nadaljevanju je tov. Janova povedala, da bi se v industriji morali izogibati dolgoletnemu, večasi celodnevno upokojitve, enoličnemu delu. Monotonija dela je v velikih primerih vzrok invalidske upokojitve. Delavke v tekstilni in usnjarski industriji (te je največ v naši občini) bi morali občasno prestaviti na druga delovna mesta, ali najti kakšno drugo ustrezno rešitev. Po tovarnah naj bi varnostna služba proučevala pogoje izostanke z dela ali celo upokojitve zaradi monotonijskega dela (vedno enaki gibi) in obenem ob takih ugotovitvah ukrepala.

Z diskusijo je nadaljevala tov. Ivkovičeva, predsednica občinske konference SZDL. Povedala je, da je v naši občini zelo veliko žensk z manjšo izobrazbo. V večini se dekleta odločajo za določene profile (ekonomska, administrativna), ker vedno prevladuje mnenje, da je to

za ženske primeren poklic, medtem ko je ženska zapostavljena pri poklicih tehniških smeri (finomehanik, elektrotehnik, vzdrževalec strojev). V bodoče moramo izobraževati tiste profile, ki jih bomo potem lahko zaposlili v podjetjih, katera naj bi posredovala potrebe po določenih profilih.

Tudi sami se moramo otresti zastarelega mišljenja, da je deklica — šibki spol, gospodinja, medtem ko je fantič — močnejši spol, junak. Tega je zelo veliko v otroški literaturi, pravljicah, risankah in ostalih obličih. Vsi ti dejavniki so tudi krivi za nepravilno odločanje poklica, kakor tudi za možko nedelavnost v družini.

Moško nedelavnost pa ne smemo posploševati, saj so med nami tudi taki, ki bi radi pomagali, ali pa že pomagajo, pa jih ženske, oz. žene same odvrčamo od dela v gospodinjstvu s svojo pretirano kritično pedantnostjo.

Veliko žensk — mater, predvsem v majhnih krajevnih skupnostih ostane po rojstvu otroka doma, ker ni organiziranega otroškega varstva. Tov. Kopitar je s tem v zvezi povedal, naj se majhne odročne krajevne skupnosti povežejo z delovnimi organizacijami na njihovem območju, kakor tudi s skupnostjo otroškega varstva občine Domžale. Še pred tem naj zberejo podatke, koliko otrok do 7. leta starosti je v krajevni skupnosti. S skupnimi močmi bi sigurno našli rešitev.

V naši občini imamo že organizirano družinsko varstvo (trenutno 5 varuhinj), lahko pa bi jih bilo še več. Skupnost otroškega varstva podpira tak način varstva, opremlja prostor, daje strokovno pomoč, žal pa ni odziva pri mladih mamicah, pri katerih bi tak način varstva lahko organizirali. Varuhinja je zaposlena pri VVZ čeprav varuje otroke na svojem domu, dobi osebni dohodek in najemnino za prostor, v katerem so otroci, lahko pa se organizira tudi dostavna prehrana za otroke.

Poleg vseh ženskih problemov v občini ne smemo pozabiti na OŠ Olge Aubelj v Homcu in s tem v zvezi na prizadete otroke. Trenutno je v šoli 230 otrok, prihajajo iz domžalske in kamniške občine iz preko 20 krajevnih skupnosti. Šola je zelo zastarela, nima primernih prostorov, v učilnicah ni tekoče vode. Matere prizadetih otrok se težko vključijo v delo, ker so ostale doma zaradi varstva otroka. Ob predvideni gradnji nove OŠ Olge Aubelj moramo misliti tudi na celodnevno šolo in pa na varstvo otrok v šoli.

Za konec naj povem da je problemov veliko, ta posvet pa ni bil sklican zato, da bi jih reševali, ampak da bi osvetlili najbolj pereče. Ne vem ali nam je to uspelo, saj je veliko problemov, katerih sploh nismo obravnavali ali pa zelo malo kot npr. o kmečki delavki, o bolniški na račun popoldanskega varstva otrok, o materah, katere naj bi bile po porodu čim dlje doma ob otroku, o ginekološki in zobozdravstveni službi v občini, katere bi morali okrepiti itd.

Naj še enkrat povzamem misel tov. Janove. Vseh problemov se ne da rešiti naenkrat in morda bo to uspelo tekom let našim potomcem. Zato moramo starši, predvsem pa matere, največ pomagati svojim otrokom s tako vzgojo, da se bodo vključevali v svet z zdravimi in enakimi pogledi na spol in delo.

Ivica Česnik

ANTON DEČKO, dipl. ing., šef sektorja za investicije in gospodarstvo z osnovnimi sredstvi v DSSS, od 1. 7. 1979 dalje.

FANIKA ZAJC, ing. vodja TOZD Maloprodaja od 1. 5. 1978 dalje.

Predstavljamo vam

V letošnjem letu je bilo precej kadrovskih sprememb, med njimi tudi vodstvenega kadra. Ker smo večkrat slišali pripombe, da še vedno vsi delavci ne vedo h katerim delom in opravilom so bili premeščeni nekateri vodilni delavci naše delovne organizacije, vam jih danes na kratko predstavljamo.

JANEZ PEZDIR, dipl. ing., vodja TOZD Proizvodnja izdelkov iz sintetičnih vlaken od 1. 7. 1978 dalje.

INGO PAŠ, dipl. iur., šef kadrovske-organizacijskega sektorja, od 1. 8. 1978 dalje.

KAROLINA PUHAN, dipl. ing., vodja razvoja, od 1. 8. 1978 dalje.

JANKO UKMAR, ing., šef nabavnega sektorja, od 6. 6. 1978 dalje.

STANE MAROLT, vodja OE vzdrževanje v TOZD Proizvodnja tkanin iz sintetičnih vlaken od 1. 7. 1978 dalje.

MARIJA GORJUP, vodja prodaje na domačem trgu, od 1. 8. 1978 dalje.

Kje bodo silvestrovali

Bliža se nam Novo leto. Nekateri že razmišljajo kam se bodo podali za praznične dneve. Veliko jih bo praznovalo doma v družinskem krogu. Med njimi so zlasti družinski pari z nedoraslimi otroci. Pravimo: doma je lahko lepo, pa še poceni! V razgovoru pa so nekatere naše sodelavke povedale tole:

VIDA KOŽELJ (TOZD Maloprodaja):

Silvestrovala bom doma kot že večkrat. Za Novo leto okrasimo stanovanje in garažo, kjer ponavadi praznujemo. Postavimo novoletno jelko. Zberemo se sorodniki in prijatelji, po polnoči pa pridejo še sosedje voščit novo leto. Rajanje se nato podaljša do jutra. Če nismo preveč utrujeni, gremo zjutraj voščit novo leto še od hiše do hiše. Večkrat se praznovanje potegne še na drugi dan.

ISMETA NIKOLIĆ (DSSS):

Novo leto bom praznovala v svojem ožjem družinskem krogu. K

nam bodo prišli na obisk moževi sorodniki iz Makedonije. Obenem bomo proslavljali rojstni dan njihovega prvega vnuka oziroma mojega sina Zlatka.

Okrasili bomo novoletno jelko in se bomo potrudili, da bomo še zlasti dobro razpoloženi.

Plesali bomo (ne prehudo, ker smo na trinajstem nadstropju in imamo kot v vseh stolpnica tanke stene in strop), slikali se bomo, gledali televizijo, seveda pa jedli in pili. Prvič bom spekla potico (upam, da mi bo uspela — recept sem dobila v Jaršah!). Upam tudi, da bo tašča z mojim jedilnikom zadovoljna, in da se bo vrnila domov v Skopje z vtisom, da sta ljubljanska oz. slovenska kuhinja in pa črnogorska kuharica dobri...

ANTONIJA MARKOVIĆ (TOZD Proizvodnja — opl.):

Novo leto bom praznovala doma. Pri majhnem otroku greš res težko kam ven praznovat. Mogoče bom dobila v varstvo še sosedovega otroka, če bodo šli kam od doma. Lani je že bilo tako. Malo bom gledala televizijo, malo poslušala radio, zraven pa pletla, da ne bo dolgčas.

ŠTEFKA JUHAT (TOZD Proizvodnja — tkal):

Kako bom silvestrovala še ne vem sigurno. Z možem nisva še ničesar planirala. Ker sva še brez otrok, ponavadi vedno kam greva, a se za to lahko odločiva mogoče zadnji teden ali celo zadnji dan. Včasih se zgodi tudi tako, da moževi bratje ali sestre, ki jih je več, organizirajo praznovanje ali pa rezervacije za kakšen lokal. Pravimo, da imamo sindikalno organizacijo kar doma. Lahko se zgodi, da bova šla v koč na Malo planino, če bodo »finance« dopuščale. Lepo bi bilo oditi kam v Dalmacijo, ko imamo toliko prostih dni!

MIRA GORJUP (TOZD Proizvodnja — sukal.):

Ponavadi smo z možem in sinom kar doma za novoletne praznike.

Televizijo gledamo. Večkrat pride takrat kdo na obisk in je tako lahko tudi doma prav veselo. Da bi hodili kam ven praznovat, ponavadi ni denarja, saj je tako praznovanje povezano tudi z drugimi stroški. Razen tega ne upava pustiti sina samega doma, čeprav je star 13 let. Pa tudi najbolj sem zadovoljna in brez skrbi, če smo skupaj. Ponavadi, če kam gremo gremo vsi trije ali smo pa vsi trije doma.

RUŽICA STANKOVIĆ (TOZD Proizvodnja — pred.):

Za Novo leto bom šla domov v Srbijo, v Niš. Doma imam otroka, starše, brata. Praznovali bomo s sorodniki. Zbere se nas velika družba. Poskrbimo, da je veselo. Dobro jemo in pijemo in se pogovarjamo, saj si imamo veliko povedati, ko se pa dlje časa ne vidimo.

Vsem sodelavkam se za razgovor zahvaljujem in jim želim kar najlepše praznovanje Novega leta in veliko osebne sreče in delovnih uspehov v naslednjem letu. Enako želim tudi vsem ostalim delavkam in delavcem Induplati.

Urednica

KAJ JE KAPROLAKTAN

V novembrski številki Konoplana je bila objavljena novica, da izdelujejo v Bolgariji k a p r o l a k t a n. Smo tekstilci, kljub temu mnogim ta beseda nič ne pove. Zato bi jo rad pojasnil:

Kaprolaktan je nasičena heterociklična spojina ki ima CO skupino (ketonsko) in en H. Pridobivajo jo iz fenola in je osnovna surovina za pridobivanje poliamida, točneje za izdelovanje perlona.

O. Lipovšek

Izobraževanje delegatov

Občinski svet ZS Domžale in občinska konferenca SZDL vsako leto prirejata izobraževalne seminarje za delegate OZD in druge delavce samoupravljalce.

Smo v drugi mandatni dobi delegatskega sistema, ko so nam dane vse možnosti, da preko delegatov demokratično, neposredno in enakopravno odločamo o vseh družbenopolitičnih in družbenoekonomskih vprašanjih. Najvišja oblika tega usposabljanja delovnih ljudi in občanov v občini je stalna »šola samoupravljanja«, ki bo delovala skozi celo mandatno obdobje vsak drugi teden v mesecu. Ker bo vsak drugi teden v mesecu skozi vse naslednje leto, odsoten od dela po en delegat iz vsake TOZD, bo potrebno dobro uskladiti vse, da ne bo nepotrebnih zastojev v proizvodnji.

Predsedniki IO OOS so bili o tem pravočasno obveščeni, zato upajmo, da bodo opravili svojo dolžnost in ukrenili vse potrebno (dogovor z obratovodji in vodji TOZD), da ne bo nevšečnih situacij.

Urednica

POPRAVEK

Jubilanti DSSS

Ko smo letos objavili imena jubilarov naše delovne organizacije, nam je ponagajal tiskarski škrat, ki je v spisku spregledal imena jubilarov delovne skupnosti skupnih služb. Se dobro, da smo ga odkrili vsaj do pred Novim letom (si lahko kdo upravičeno misli)!

Upajmo, da bo drugo leto manj nagajal!

Ko bi pa drugo leto tudi »proizvodni škratje« manj nagajali, bi lahko zelo mirno živeli!

Uredništvo

10 let v DSSS:

Porenta Slavi
Škorjanc Marija

20 let v DSSS:

Cerar Ivanka
Grčar Janez
Jerman Vilma
Matičič Tone
Mrvar Stefan
Orehek Avgust
Petrič Friderik
Ručigaj Ivana
Zagar Anica
Zagar Jože

30 let v DSSS:

Burja Jožefa
Koncilja Andrej
Marolt Darinka
Pavlič Marija
Privilegio Marija
Zorman Franc

Dedek Mraz v Induplati

Bliža se Novo leto. Za vse nas je to prijetna prelomnica v letu. Posebno se tega veselijo naši najmlajši. Vsi namreč željno pričakujejo konec leta, saj jih takrat obišče Dedek Mraz.

V naši DO smo na ta srečni dogodek skoraj pozabili. Menim, da tudi naša DO odvaža sredstva namenjena za obdaritev otrok v skupni sklad, iz katerega naj bi KS črpale sredstva za organiziranje Dedka Mraza in obdaritev otrok v posameznih krajevnih skupnostih. Dedek Mraz pa veliko krajevnih skupnosti sploh ne obišče. Tako prihaja še vedno do neljubih razlik. Nekateri otroci so lahko obdarjeni večkrat, drugi pa o Dedku Mrazu še vedo ne.

Da pa bi se izognili tem nevšečnostim in popravili, kar se še popravi da (čeprav za nevšečnosti nismo krivi mi) smo se odločili, da bomo svoje otroke sami obdarili. IO osnovne organizacije sindikata Konfekcije je skupaj z IO OOS Restavracije to izvedel že lansko leto. Da pa bo stvar potekala enovito, obveščam vse predsestnike in člane izvršnih odborov sindikalnih organizacij Induplati naj se o tem pomenijo in ugotavljajo, na kakšen način bodo otroke obdarili. Predvsem bo največji problem primeren prostor za prireditve. Izvedbo teh srečanj z otroki bo prevzela OOS Konfekcija skupaj z osnovno šolo Matije Blejca iz Mengša, katere učenci bodo izvajali program.

**Predsednik IOOOS Konfekcije
Janez Hafner**

Letošnji prvi sneg v Induplati

Razgovor z Vinkom Hafnerjem

Že pred 9. kongresom ZSS je predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Vinko Hafner sprejel nekatere urednike glasil organizacij združenega dela in jim odgovoril na zastavljena vprašanja.

Nekaj teh vprašanj in odgovorov objavljamo v tej številki, nekaj pa jih bomo objavili prihodnjič.

Kako si zamišljate bodoče povezovanje osnovnih organizacij v SOZD; kdo bo tisti, ki bo dal pobude za sklicevanje problemskih konferenc in kako bo možno uskladiti različna stališča osnovnih organizacij, kadar gre za problem, ki mora biti v SOZD enotno rešen?

Vprašanje je pomembno, saj ne zadeva le organizacijske narave delovanja sindikatov, ampak sprašuje tudi o vsebini. Menim, da so bile naša najbolj družbeno priznana oblika delovanja konference sindikatov v delovnih organizacijah. Čeprav že vseskozi obstajajo — prej sindikalne podružnice, danes osnovne organizacije in sindikalne skupine — so se vendarle šele v zadnjem obdobju uveljavile osnovne organizacije in sindikalne skupine kot temeljna oblika sindikalne organiziranosti. Ta proces je bil seveda tesno povezan z uveljavljanjem TOZD.

To, kar želimo doseči v delovni organizaciji s svojo praktično aktivnostjo in z določili statuta, je še tembolj pomembno za SOZD. O oblikah organiziranosti na ravni OZD in SOZD moramo utrditi spoznanje, da obstajajo zaradi članstva in osnovnih organizacij. S takšno organiziranostjo naj bi kar najbolj osamosvojili sindikate neposrednega vpliva, bolje povedano, pritiskov vodilnih struktur, da bi te politične organe spremenile v orodje lastnega delovanja, pri čemer sploh ni pomembno, ali gre za njihovo progresivno usmeritev ali pa za uveljavljanje njihove oblasti.

Tisto, kar predstavlja resnično združevanje dela in sredstev delavcev v OZD in SOZD, se uveljavlja v dveh oblikah: prva in temeljna oblika je samoupravljanje delavcev v TOZD; druga pa je delovanje subjektivnih dejavnikov na ravni OZD in SOZD in prav slednja lahko veliko prispeva h kakovosti in intenzivnosti povezovanja. Tega povezovanja si seveda ne smemo predstavljati v duhu znanih birokratskih in tehnokratskih koncepcij, marveč gre za tisto združevanje, ki je koristno za delavce v TOZD. Tu ima velik vpliv predvsem poslovodna struktura in njen način delovanja, ker je močna, oborožena z znanjem in z informacijami. Če oblikujemo močne organe družbenopolitičnih organizacij na teh ravneh, potem bodo le-ti prej izražali težnjo za krepitev moči teh sestavov na ravni SOZD, kot pa delovali v interesu samoupravljanja v TOZD.

Seveda pa te zadeve ne smemo obravnavati črno-belo. Včasih tudi samoupravljanje v TOZD deluje proti navedenemu povezovanju, saj so zelo močne težnje po majhnih, samostojnih podjetjih ipd.

Informiranje je dobilo z ustavo in zakonom o združenem delu

izreden pomen. Kako naj se sindikat vključi v bitko za pretok informacij od virov obveščanja do delavca in obratno in kakšne so konkretne naloge sindikata v sistemu samoupravnega informiranja?

Ni treba posebej poudarjati, da brez dobre informiranosti delavca ne more biti njegove družbene osveščenosti in ne njegovega učinkovitega delovanja kot gospodarja-upravljalca. Med pomembnimi in objektivnimi težavami je dejstvo, da je delavec danes še premalo izobražen, premalo osveščen in premalo integriran v družbeno skupnost in seveda tudi premalo operativno informiran, da bi bil dovolj usposobljen za dejansko upravljanje in da bi se tudi sam imel za upravljalca.

Če je urednik glasila v združenem delu, sodelavci in s tem glasilo na progressivnih pozicijah in želi obravnavati v glasilu določeno vprašanje, pa mu je bilo to onemogočeno ali pa je pozneje občutil posledice, ker je zadevo objavil, pri tem pa ga sindikat ali ZK ne podpreta, je to znamenje neke pomanjkljivosti, družbene bolezni. Seveda pa gre le za posamezne pojave, kajti v dobrem delu glasil obstajajo normalne komunikacije in če bodo novinarji v združenem delu bolj komunikativni in bolj strokovni ter osebno pošten, manj bo takih negativnih pojavov. Ponovno poudarjam, da bi morali videti sindikati in ZK v teh glasilih v združenem delu svoje močno orožje tudi za boj proti birokratizmu, za mobilizacijo delavcev za večjo produktivnost in večjo odgovornost. Tega se je treba še posebej zavedati v konfrontaciji z birokratskimi stališči in z manipuliranjem z delavci ter pri kratenju njihovih elementarnih samoupravnih in socialnih pravic itd.

V kongresnih dokumentih bemo, da sindikati nasprotujejo poskusom posameznih TOZD, da bi se skupne službe oblikovale kot servis in bi tako njihove delavce odrinili od odločanja.

Ustava in zakon o združenem delu sta dovolj jasna podlaga za oblikovanje položaja delavcev v delovnih skupnostih skupnih služb. Gre za dve resni naspotji, ki pravzaprav izvirata iz dosežanja zelo superiornega položaja skupnih služb v odnosu do delavcev, organiziranih v TOZD. Glavni problem je v tem, da še vedno nismo našli pravih oblik stimulativnega, objektivnega in naprednega nagrajevanja, ki bi te delavce skupnih služb postavilo v pravičen položaj in vlogo delavcev v združenem delu. Iz tega torej izvirajo težave. Nerazvitost svobodne menjave dela na eni strani ohranja privilegiran položaj delavcev skupnih služb, na drugi strani pa spet spodbuja težnje, da bi delavce v skupnih službah spravili v podrejen

položaj in skupne službe spremenili v nekakšne servise TOZD oziroma njihovih poslovodnih sestavov.

Poleg navedenega nerazvitost svobodne menjave dela in nagrajevanja po delu v skupnih službah povzroča še druge težave: tako, denimo, premalo stimuliramo delavce za učinkovitejše delo in za njihovo odgovornost pri delu, hkrati pa je še vedno del združenih delavcev nagrajevan po zelo zahtevnih normah, medtem ko so drugi delavci še vedno privilegirani, saj zanje in za njihovo delo ni nobenih meril. Zdi se, kot da gre za ostanke razrednih naspotij, čeprav ni dveh razredov — kljub vsemu del delavcev, to je tisti najbolj množičen del proizvodnih delavcev, sodi, da je v podrejenem in neenakopravnem položaju glede na tiste delavce, za katere ne veljajo trda pravila nagrajevanja po delu, ker jih pač zanje še nismo našli deloma zavoljo objektivnih vzrokov, deloma pa tudi zavoljo težnje teh delavcev, da bi ohranili privilegiran položaj. V tem torej vidim razloge za poskuse, da bi skupne službe spremenili v podrejene servise.

Sindikati bi se morali na eni strani boriti proti degradaciji teh skupnih služb oziroma delavcev v njih, po drugi strani pa proti superiornosti teh služb v odnosih do delavcev v proizvodnji in TOZD — seveda predvsem z iskanjem ustreznega načina nagrajevanja, ki naj postavi delavce v enakopraven položaj.

Osebnne dohodke marsikje še vedno delijo na podlagi osebnega ocenjevanja delavca. Kako bo sindikat ukrepal, da bi odpravili to pomanjkljivost?

Oblikovanje in delitev dohodka je čedalje bolj temeljna skrb sindikatov. To je družbeni odnos, ki zadeva delavca kot gospodarja in delavca kot proizvajalca. Sindikati so na tem področju v zadnjih letih veliko delovali, bili so nosilci akcij in prav njihova zasluga je, da smo vendarle napredovali. Seveda pa bomo aktivnost sindikatov v naslednjih letih še močneje usmerili na to področje.

Kar zadeva osebno ocenjevanje, so sindikati tudi doslej zavračali subjektivno oceno delavca kot glavni kriterij za vrednotenje njegovega dela. Seveda pa ne zavračamo osebnih ocen kot možnosti za objektivnejše vrednotenje posameznikovega dela, vendar je to lahko le kolektivna ocena, v nobenem primeru pa ne individualna. Za tako oceno morajo biti izdelani tudi ustrezni kriteriji in izhodišča.

Po podatkih, s katerimi razpolagamo, ugotavljamo, da so se razponi med osebnimi dohodki občutno zmanjšali, tako med panogami kot med delavci v isti organizaciji. Razponi so se zmanjšali tudi med posameznimi kvalifikacijskimi kategorijami v regijah, tako da danes že lahko govorimo o težnjah po uravnilovki. Največ je tako imenovane kvalifikacijske uravnilovke, nekaj pa je tudi na račun socialnih kompensacij. Seveda je ta uravnilovka najbolj v škodo proizvodnim delavcem, ki so nagrajevani strogo po učinku, in ustvarjalnim izobražencem, ki so s svojim osebnim dohodkom neposredno vezani na produkcijo.

Novosti na področju delovnih razmerij

Ze v osmi številki Konoplana sem opozoril na nekatere novosti novega republiškega zakona o delovnih razmerjih, s katerega določbami moramo vskladiti določbe naših samoupravnih splošnih aktov o delovnih razmerjih. Tokrat naj bi se seznanili z bistvenimi novostmi, ki nam jih novi republiški zakon prinaša na področju letnih dopustov, odgovornosti za delovne obveznosti, prenehanja delovnega razmerja in varstva pravic delavcev.

LETNI DOPUSTI

Zakon veže pravico do izrabe letnega dopusta, — tako kot doslej — na določeno dobo nepretrganega dela, ki pa ne sme biti daljša od šestih mesecev. Pri tem pa zakon sedaj izrecno določa, da je ta doba za vse delavce enaka ne glede na to ali delavec dela poln delovni čas ali krajši delovni čas od polnega. Obenem zakon določa, da ima delavec, ki v koledarskem letu ne izpolni omenjenega pogoja, kljub temu pravico do letnega dopusta in sicer sorazmerno času, prebitemu na delu. Tako bo tedaj odslej vsak delavec pridobil pravico do letnega dopusta, s tem da bo lahko določen dopust delavcu, ki navedenega pogoja časa nepretrganega dela v posameznem koledarskem letu ne bo izpolnil, tudi v krajšem trajanju, kot znaša po zakonu najmanj redni dopust. Glede najkrajšega in najdaljšega trajanja letnega dopusta zakon ne prinaša bistvenih novosti, razen kar zadeva vprašanje določitve povečanega letnega dopusta. Zakon sedaj določa, da morajo delavci obvezno urediti omenjeni povečan letni dopust, kar je bilo prej prepuščeno njihovim samoupravnim odločitvi. Takšen povečan letni dopust lahko sedaj znaša še do 5 delovnih dni (po prejšnji zakonodaji do 6 delovnih dni) in se priznava delavcem oz. delavkam, ki imajo najmanj 50 let starosti (starostna meja velja za oba spola enako), ne glede na starost pa delavcem oz. delavkam, ki imajo priznan status invalidne osebe oz. telesno okvaro, in sicer če jim je priznana najmanj 60 % telesna okvara. Tako so s tem bistveno spremenjeni prejšnji pogoji za priznanje omenjenega povečanega letnega dopusta, ki so bili vezani na določeno delovno dobo in starost (s tem da sta morala biti oba pogoja hkrati izpolnjena in da sta bila ta pogoja različno določena za ženske in moške).

ODGOVORNOST ZA DELOVNE OBVEZNOSTI

Republiški zakon na področju odgovornosti za delovne obveznosti natančneje ureja posamezna vprašanja, kot jih je sicer že uredil zakon o združenem delu. Tako zakon razširja krog upravičenih predlagateljev za pričetek postopka še na zbor delovne enote in sploh na katerikoli drugi organ, določen s samoupravnim splošnim aktom. Zakon nadalje posebej ureja vprašanje izrekanja disciplinskega ukrepa denarne kazni, kolikor je to zakon o združenem delu prepustil ravno republiški zakonodaji. Tako je mogoče ta ukrep izreči največ do 10 % zneska enomesečne akontacije osebnega dohodka za posamezne hujše kršitve delovnih obveznosti,

ki so točno opredeljene že v zakonu o združenem delu. Republiški zakon v tej zvezi še določa, da se sredstva, zbrana iz denarnih kazni, uporabljajo za namene, določene v samoupravnem splošnem aktu in da se ne smejo uporabiti za povečanje osebnih dohodkov. Po izrecni določbi zakona je pravno-močna odločba disciplinske komisije o izrečenih denarnih kaznih izvršilni naslov. Republiški zakon primeroma našteva tudi primeroma tiste hujše kršitve delovnih obveznosti, za katere lahko disciplinska komisija izreče ukrep prenehanja delovnega razmerja. Med primeri takšnih kršitev naj posebej omenim neopravičeno izostajanje z dela najmanj 5 delovnih dni v obdobju treh mesecev, opustitev dejanja, s čimer se hudo ovira ali onemogoča delovni proces ali upravljanje v TOZD, opustitev ukrepov za varstvo delavcev pri delu ali varstvo družbenih sredstev, odklonitev del oz. nalog, pomembnih za nemoten potek delovnega procesa in poslovanja, če za to ni opravičenih razlogov, prihajanje na delo v vinjenem stanju oz. uživanje alkohola med delom ipd.

Na področju odškodninske odgovornosti je pomembna novost, da lahko delavec proti TOZD oz. TOZD zoper delavca uveljavlja odškodninsko odgovornost neposredno pred sodiščem združenega dela brez poprejšnjega postopka v TOZD. Prav tako je pomembna novost, da mora TOZD povrniti delavcu škodo, ki jo utрпи pri delu ali v zvezi z delom, vselej, razen če se dokaže, da je škodo povzročil delavec sam.

PRENEHANJE DELOVNEGA RAZMERJA

Na področju prenehanja delovnega razmerja vsebuje republiški zakon prav tako nekatere posebnosti v primerjavi z določbami zakona o združenem delu. Predvsem je republiški zakon izpovedal primere, kadar delavec izpolni pogoje za osebno pokojnino, od primerov zakonskega prenehanja delovnega razmerja. Pri tem je zakon določil, da delavcu, ki izpolni pogoje za polno osebno pokojnino, delovno razmerje ne preneha, če pristojni organ TOZD ugotovi, da sta TOZD in delavec soglasna, da delavec nadaljuje delovno razmerje. V takšnem primeru se tudi delavcu — borcu NOV na njegovo željo enojno štejejo obdobja posebne dobe, ki se sicer po ustreznih predpisih dvojno všteta v pokojninsko dobo.

VARSTVO PRAVIC DELAVCEV

Skladno z zakonom o združenem delu določa tudi republiški zakon, da znaša rok za vložitev zahteve za varstvo pra-

vic 30 dni od dneva, ko je delavec izvedel za kršitev pravice, oz. od dneva, ko mu je bila vročena odločba, s katero je bila kršena njegova pravica. Tako podaljšani rok od dosedanjega 15-dnevnega roka pri nas v praksi že uporabljamo. Dalje določa zakon, da se v primeru, če samoupravni splošni akt ne ureja postopka oz. ga ne ureja v celoti, smiselno uporablja določbe, ki veljajo za postopek pred sodišči združenega dela. Po posebni zakonski določbi delavčeva zahteva za varstvo pravic izjemoma ne zadrži izvršitve sklepa:

— s katerim se določa osebni dohodek

— s katerim je delavec začasno odstranjen z dela ali iz TOZD

— ki delavcu nalaga, da zaradi izjemnih okoliščin v TOZD začasno opravlja druga dela oz. naloge

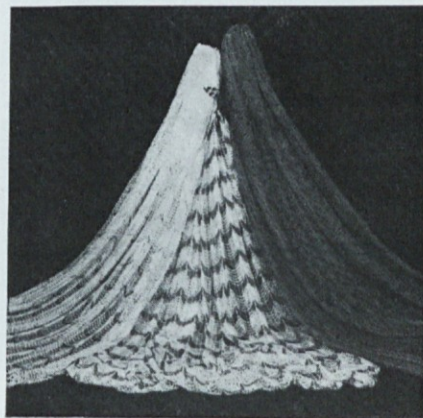
— s katerimi se delavcu nalaga delo prek polnega delovnega časa v skladu z zakonom.

Nadalje zakon posebej predvideva, da je mogoče s samoupravnim splošnim aktom pooblastiti posameznega delavca, da v izjemnih opravičenih primerih izdaja sklepe o začasnem razporejanju delavcev na druga dela oz. naloge, o nujni uvedbi dela prek polnega delovnega časa, o odobritvi plačane odsotnosti z dela zaradi neodločljivih razlogov in za začasno odstranitev delavcev z dela. Takšen sklep mora biti najkasneje v sedmih dneh predložen pristojnemu samoupravnemu organu v pristojo.

ZAKLJUČEK

Navedene novosti na področju urejanja delovnih razmerij je treba seveda vgraditi v naše nove samoupravne splošne akte o delovnih razmerjih. Prav zaradi tega je potrebno, da smo s temi določili vnaprej seznanjeni, tako da bomo lahko v javni obravnavi dali naše ustrezne pripombe na osnutke novih pravilnikov o delovnih razmerjih.

INGO PAS

Naši artikli

Denar v zdravstvene izkaznice

S 1. majem letos del sredstev za svoje zdravstveno varstvo prispevamo delavci in drugi delovni ljudje s prispevkom neposredno iz svojega osebnega dohodka. Pred tem smo imeli v glavnem na skrbi, da smo prihajali v zdravstvene ustanove s potrjenimi zdravstvenimi knjižicami, sedaj pa moramo občasno razpolagati še z določenimi finančnimi sredstvi. Da ne bomo imeli težav pri potrebnem zdravljenju oz. da ne bomo povzročali težav zdravstvenim delavcem pri njihovem delu posebno v ambulantah, ki so obremenjeni še s finančnimi posli, bodimo osveščeni!

Uporabniki zdravstvenega varstva prispevamo k stroškom za naslednje zdravstvene storitve, zdravila in pripomočke:

1. za prvi kurativni pregled v splošnih in obratnih ambulantah ter dispanzerjih v zvezi s posameznim primerom zdravljenja (pod prvi pregled je razumeti vsak prvi obisk pri vsakem zdravniku ali prvi obisk zaradi novega obolenja oz. recidive, ko je bilo zdravljenje zaključeno) din 20,00. Najenostavneje je, če jih pripravimo kar v zdravstveno knjižico.

2. za prvi obisk zdravnika na domu, ki je opravljen na zahtevo uporabnika ali njegovih svojcev 60,00 din

3. za vsak prvi pregled pri zdravniku — specialistu z napotnico zdravnika ali brez nje, če ta ni predpisana 50,00 din

4. za prvi prevoz z reševalnimi vozili in posebnimi prevoznimi sredstvi, ki ga potrdi zdravnik, v zvezi s posameznim primerom zdravljenja 60,00 din

5. za medicinski del oskrbe v bolnišnicah, specialnih zavodih in institutih ter naravnih zdraviliščih pri neprekinjeni skrbi za največ 15 dni, pri večkratni oskrbi pa za največ 30 dni v koledarskem letu — dnevno 30,00 din

6. za vsak rentgenski posnetek v ambulantah in dispanzerjih 20,00 din

7. za zdravilo, kontracepcijska sredstva, ki so registrirana kot zdravila, pomožni in sanitetni material ob prevzemu v lekarni na recept 15,00 din

8. za dietični preparat za dojenčke ob prevzemu v lekarni na recept 15,00 din

9. za zobozdravstvene storitve ter pripomočke

— za prvi pregled pri stomatologu — specialistu 20,00 din

— za vsak rentgenski posnetek zob 5,00 din

— za vsako zalivko 20,00 din

— za polno kovinsko prevleko 150,00 din

— za vse druge prevleke 180,00 din

— za inlay nazidek 100,00 din

— za vsako krono 220,00 din

— za vsak člen v mostovni konstrukciji 100,00 din

— za vsako nadomestilo fasete, cementiranje stare prevleke, demontažo prevleko ali krono, oddelecev vmesnega člena ali gredi 35,00 din

— za začasno prevleko ali člen v začasnem mostičku 45,00 din

— za gred, opornico ali jahač 120,00 din

— za vsako totalno protezo 320,00 din

— za vsak obturator 45,00 din

— za vsako parcialno protezo 400,00 din

— za vsako začasno protezo 300,00 din

— za vsako bazo kovinske proteze 500,00 din

— za snemni ortodontski aparat pri uporabnikih, starejših od 18 let 350,00 din

— za vsak fiksni ortodontski aparat pri uporabnikih, starejših od 18 let 500,00 din

— za vsako reparaturo, prilagoditev stare proteze, podložitev ali reokluzijo 50,00 din

10. za intrauterilna kontracepcijska sredstva, ki niso registrirana kot zdravila in jih posredujejo dispanzerji za žene 100,00 din

11. za proteze, ortotične pripomočke, aparate za ekstenzije in prosto stoječi posteljni trapez, invalidski voziček in mehanične dvigalne priprave 150,00 din

12. za nepodložene usnjene rokavice, estetske rokavice za protezo in navleke za krn po amputaciji 150,00 din

13. za ortopedsko obutev 300,00 din

14. za kilni pas 150,00 din

15. za bergle 30,00 din

16. za inhalator, aparat za aerosol 40,00 din

17. za očala 40,00 din

18. za kontaktna stekla, kadar so nujno potrebna za opravljanje poklica 90,00 din

19. za očesno protezo 100,00 din

20. za lasulje zaradi trajno izražene plešavosti traumatskega izvora, posledice jemanja določenih zdravil iz umetne dojke 90,00 din

21. za ojačevalni slušni aparat 150,00 din

22. za aparat za omogočanje glasnega govora 200,00 din

23. za ponovno umetno prekinitev no-sečnosti, kadar je medicinsko indicirana 250,00 din.

K stroškom za zdravstvene storitve, zdravila in pripomočke navedene zgoraj pa uporabniki ne prispevamo v primerih:

1. predšolski ter šoloobvezni otroci

2. šolska mladina v srednjem usmerjenem izobraževanju, ter redni študentje

3. borci NOV pred 9. 9. 1943 oz. 13. 10. 1943, vojaški invalidi, imetniki »Partizanske spomenice 1941«, borci španske revolucionarne vojne 1936—1939, narodni heroji, odlikovanci z redom Karadjordjeve zvezde z meči, z redom Belega orla z meči in zlato medaljo Obilica, borci za severno mejo v letih 1918 in 1919 ter slovenski vojni dobrovoljci iz vojn 1912 do 1918

4. užívalci stalnih družbenih denarnih pomoči ter njihovi ožji družinski člani, ki jih preživljajo

5. upokojenci z varstvenim dodatkom in njihovi ožji družinski člani, ki jih preživljajo

6. občani, ki se zaradi prirojenih telesnih nepravilnosti ali trajne duševne bolezni ali drugega obolenja niso mogli usposobiti za delo in delovni invalidi, pri katerih je po posebnih predpisih

ugotovljena najmanj 70 % telesna okvara

7. kmetje, ki jim pristojni organ odpiše davčno obveznost in jih zdravstvena skupnost oprosti prispevka za zdravstveno varstvo

8. začasno nezaposlene osebe, prijavitelne pri skupnosti za zaposlovanje in njihovi nepreskrbljeni ožji družinski člani, ki jih preživljajo

9. občani, za katere občinska zdravstvena skupnost ugotovi, da ne morejo prispevati k stroškom zdravstvenega varstva.

V novem letu 1979 želim predvsem zdravja.

Majda Skrinjar

VTISI Z EVROPSKEGA PRVENSTVA V LETALSKEM MODELARSTVU

(Nadaljevanje)

Ob 8. uri smo pričeli tekmovalci z modeli kategorije FLC (kategorija penjačev), s katerimi je v takih vremenskih pogojih najtežje tekmovali. Ti modeli imajo za pogon male dvotaktne motorčke, ki imajo ca. 2.300 obratov. S pomočjo vzgona kril, motorja in elise se ti modelčki povzpnejo približno 180 metrov visoko v 7 sekundah. Ta čas je namreč določen v pravilniku, prav tako osnovne karakteristike modela: površina, teža in prostornina motorčka. Višina 180 metrov je izredno visoka za tako majhen model in če je še oblačnost nizka, se model kmalu izgubi iz vida. Ker pa so pravila taka, da sodnik, ki spremlja model, prekine čas leta, ko izgubi model iz vida, so rezultati odvisni tudi od človeškega faktorja, oz. dobre volje sodnika.

Prvi starti so bili zelo uspešni, tako da smo bili ekipno prvi.

Drugi start pa je prinesla temeljit obrat in odstop naše ekipe. Naši tekmovalci so dobili minimalne ocene od sodnikov, kljub odličnim startom. Tako so bili časi izredno majhni, zanimivo da samo pri naših tekmovalcih! Vsi ostali, posebno pa še domačini, so bili ocenjeni veliko boljše. Sodniški par je enostavno prekinil čas štoparic z gesto, da se ne vidijo naši modeli.

Vodstvo naše ekipe je naredilo pritožbo v vprašanju, zakaj se samo časi modelov naše ekipe ne merijo. Sproženo je bilo tudi vprašanje sodniške udeležbe, saj je bila večina sodnikov domačinov. Ker nismo dosegli rezultatov, se je ta dan ekipa umaknila s tekmovalja.

Zadnji dan tekmovalja je ekipa nastopala v tekmovalju modelov kategorije F1A, torej jadralni modeli. Ti modeli se s pomočjo startne vrvice, ki je dolga 50 m potegnejo v značne višine ter prosto letijo (jadrajo).

Vreme nam je zopet nagajalo, sicer je občasno posijalo sonce, na račun tega pa smo dobili močnejši veter. Kot prejšnja tekmovalna dneva smo tudi zadnji dan pričeli ob 8. uri.

(Nadaljevanje na 15. strani)

obvestila iz kadrovske službe

Vstopov v mesecu novembru ni bilo.

TOZD Proizvodnja:

Izstopi:

1. Šmid Svetlana, dvojenje v pred. izstopila 30. 10. 1978.
2. Stare Franc, pom. mojstra v tkalnici, izstopil 31. 10. 1978.
3. Košenina Franc, moj. v predilnici, izstopil 31. 10. 1978.
4. Topolovec Vera, previj., v predilnici, izstopila 31. 10. 1978.
5. Klopčič Helena, prev. v predilnici, izstopila 31. 10. 1978.
6. Katona Mladen, transp. v tkalnici, izstopil 8. 11. 1978.
7. Žagar Janko, električar v tkalnici, v JLA 8. 11. 1978.
8. Avguštin Rajko, moj. izm. v pred., izstopil 14. 11. 1978.
9. Horvat Vera, tkalka, izstopila 17. 11. 1978.

10. Farčič Cilka, čišč. sur. tkanin, upokojenka 15. 11. 1978.

11. Stankovski Pece, del. na ŠRS v oplem., izstopil 30. 11. 1978.

TOZD Konfekcija obrat v Mengšu:

Izstopili:

1. Uršič Alojzija, del. v konf., upokojenka 31. 10. 1978,

Delovna skupnost skupnih služb:

Izstopili:

1. Franc Adamič, šef nab. sektorja, 31. 10. 1978.

2. Jerkič Marija, korespondent v pred. Beograd, izstopila 31. 10. 1978.

POROČILI SO SE:

KOS JERNEJA, šivilja Mokronog, poročena BRČAN.

POROČILO O GIBANJU OSEBNIH DOHODKOV ZA OKTOBER 1978

Vrednost točke za mesec oktober je ostala nespremenjena in sicer din 0,0561.

Odstotki menjajočega dela osebnih dohodkov so bili izplačani:

R-D-Z za TOZD-1 in DSSS je znašal 97,0 %.

R-D za TOZD-1 je znašal 100,0 %.

TOZD Industrijska prodajalna je znašal 115 %.

TOZD Restav. in počit. domovi je znašal 114 %.

TOZD Konfekcija Radomlje je znašal 100 %.

Povprečno izplačani osebni dohodki so se gibal sledeče:

TOZD Proizvodnja din 4.625.—

TOZD Industrijska prod. din 5.816.—

TOZD Restav. in poč domovi din 5.771.—

TOZD Konfekcija din 4.486.—

Delovna skup. skup. služb din 6.391.—

Razred	TOZD Proizvodnja					TOZD Ind. p.	TOZD Rest.	TOZD Konf.	DSS
	pred.	prip.	tkal.	oplem.	vzdr.				
2100—2500								2	
2500—3000	6							4	
3000—3500	2	4	10	5	1			21	6
3500—4000	22	15	52	19	4			80	13
4000—4500	22	42	79	17	9	4	3	77	16
4500—5000	15	31	50	24	11	1	4	34	23
5000—5500	15	8	8	5	6	8	3	27	22
5500—6000	5	1	11	12	4	3	5	13	14
6000—6500	2	4	8	4	3		3	10	8
6500—7000	2		7	3	4			6	9
7000—7500	1		1	1	1		1	2	12
7500—8000	1	1	1		1	1	1	2	7
8000 in več	1		1	2	1	2	1	5	37
Skupaj	94	106	228	92	45	19	21	281	167
Najnižji OD	2830	3225	3175	3141	3277	4.395	4.357	2.340	3.175
Najvišji OD	9780	7804	9544	9580	9815	11.376	19.632	13.205	14.332
Povprečni OD	4546	4505	4513	4781	5174	5.816	5.771	4.496	6.391

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega očeta

SLAPAR FRANCA

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz konfekcije Radomlje za cvetje in denarno pomoč ter za izrečeno sožalje.

hčerka Hrovat Pepca

ZAHVALA

Ob bridki izgubi dragega očeta

ANDREJA BERNOTA

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz oplemenitilnice za izraze sožalja, podarjeno cvetje in za spremstvo na njegovih zadnjih poti.

Žalujoča hčerka
Marija Jeretina

VTISI Z EVROPSKEGA PRVENSTVA V LETALSKEM MODELARSTVU

(Nadaljevanje s 14. strani)

Del naše ekipe je odšel približno 3 km od startnega mesta proti nasprotnemu koncu »letališča«, da bi s pomočjo radijske zveze dobili od vsakega našega tekmovalca obstaru točna navodila o barvi modela, smeri leta in drugih potrebnih podrobnostih, da bi čim lažje sledili modelu. Modelov se namreč občasno pojavi v zraku več deset, tako da je iskanje pravega modela zelo otežkočeno, če so dani pomanjkljivi podatki.

Konec tekmovanja nam je prinesel posamično četrto mesto, prav tako pa tudi ekipno.

Ekipno smo imeli res smolo, kajti tretje uvrščeni Izrael je imel prednost le za tri točke.

Pot v Jugoslavijo nam je minila zelo počasi, kajti vsi smo že težko čakali prave, aromatične turške kave, dober dišeč kruh in vesele nasmejane obraze okrog nas.

Naši artikli

Ing. Tone Videnšek

